

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 17.6.2003
KOM(2003) 348 endelig

2003/0127 (CNS)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at ratificere eller tiltræde konventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige (Haagerkonventionen af 1996)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Formålet med nærværende forslag

1. Kommissionen foreslår hermed, at Rådet undtagelsesvis bemyndiger medlemsstaterne til at ratificere eller tiltræde konventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige (Haagerkonventionen)

Udvikling af et fælles retligt område inden for Fællesskabet

2. Det Europæiske Fællesskab ønsker at skabe et fælles retligt område baseret på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser. Derfor vedtog Rådet og Kommissionen i december 2000 et program af foranstaltninger til gradvis afskaffelse af fuldbyrdelsesproceduren inden for fire områder¹. For så vidt angår afgørelser om forældremyndighed, som henhører under område II i programmet for gensidig anerkendelse, indebærer Rådets forordning 1347/2000 (Bruxelles II-forordningen) allerede gensidig anerkendelse af retsafgørelser, som er truffet på skilsmisse- eller separationstidspunktet². Kommissionen forelagde den 3. maj et forslag til forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældremyndighed³. I udkastet til forordning udvides princippet om gensidig anerkendelse til at gælde for alle afgørelser om forældremyndighed, og denne tekst skal efter vedtagelsen ophæve og erstatte Rådets forordning nr. 1347/2000.

Haagerkonventionen af 1996

3. Konventionen blev indgået den 19. oktober 1996 inden for rammerne af Haagerkonferencen om international privatret og trådte i kraft den 1. januar 2002. Haagerkonventionen fastsætter regler for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af foranstaltninger om forældremyndighed og beskyttelse af børn. Da konventionens anvendelsesområde næsten er det samme som den kommende rådsforordnings i spørgsmålet om forældremyndighed, bliver det uproblematisk at anvende de to instrumenter sideløbende.

¹ Program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, EFT C 12 af 15.1.2001, s. 1.

² Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn, EFT L 160 af 30.6.2000, s. 19.

³ Forslag til Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældremyndighed, om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 og om ændring af forordning (EF) nr. 44/2001 for så vidt angår sager vedrørende underholdspligt, af 3.5.2002, KOM(2002) 222 endelig.

4. Fællesskabet er ikke i øjeblikket medlem af Haagerkonferencen og deltog derfor ikke i forhandlingerne om konventionen. Ifølge konventionen selv kan den kun tiltrædes af stater. De medlemsstater, der forhandlede den, mener, at konventionen ville kunne være et værdifuldt bidrag til beskyttelsen af børn, når der er tale om tilfælde, der overskrider Fællesskabets grænser, og at den således vil kunne blive et nyttigt supplement til gældende og kommende fællesskabsregler på området. Medlemsstaterne har derfor stærkt opfordret Fællesskabet til at tage de nødvendige initiativer, så konventionen kan træde i kraft snarest.

Medlemsstaternes undertegnelse og ratifikation af konventionen i Fællesskabets interesse

5. I overensstemmelse med Domstolens retspraksis i AETR-sagen⁴ om ekstern kompetence kan medlemsstaterne ikke længere frit tiltræde konventionen på egne vegne, da dens bestemmelser om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse berører de fælles regler i forordning 1347/2000. Desuden indeholder konventionen bestemmelser om spørgsmål, som dækkes af den kommende forordning om forældremyndighed. Deraf følger, at kompetencen til at tiltræde konventionen deles mellem Fællesskabet og medlemsstaterne.
6. Kommissionen forelagde den 20. november 2001 et forslag til Rådets afgørelse om at bemyndige de medlemsstater, der er bundet af fællesskabsregler på dette område, til at underskrive konventionen i Fællesskabets interesse. Det anføres i forslaget, at undtagelsen fra den normale måde at udøve Fællesskabets kompetence på, jf. traktatens artikel 300, undtagelsesvis kan anses for berettiget i dette særlige tilfælde på grund af betydningen af konventionen om beskyttelse af børn og nødvendigheden af at sikre, at den hurtigst muligt træder i kraft.
7. Rådet besluttede den 19. december 2002 at bemyndige medlemsstaterne til at underskrive konventionen i Fællesskabets interesse. Afgørelsen indgik i en generel politisk aftale om barnebortførelser set i sammenhæng med den kommende Rådets forordning om forældremyndighed. Rådet og Kommissionen var ved denne lejlighed enige om, at afgørelsen skulle følges op af et forslag fra Kommissionen til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til at ratificere eller tiltræde konventionen i Fællesskabets interesse på et egnet tidspunkt og senest seks måneder efter vedtagelsen af afgørelsen om bemyndigelse til at underskrive.
8. Oprettelsen af et fælles retsområde baseret på princippet om gensidig anerkendelse af domme kræver, at alle retsafgørelser truffet af retter i medlemsstaterne skal anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater på grundlag af et fælles regelsæt. Således følger af artikel 2 i Rådets afgørelse af 19. december 2002, at medlemsstaterne på underskrivelsestidspunktet skal fremsætte en erklæring om, at en dom afsagt af en ret i en medlemsstat vedrørende et spørgsmål, der falder under konventionen, skal anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater ved anvendelse af gældende regler i EU-retten. Samme erklæring skal fremsættes på det tidspunkt, hvor konventionen tiltrædes.

⁴ Sag 22/70, "AETR", Kommissionen mod Rådet, Sml. 1971, s. 263.

9. Medlemsstaterne, med undtagelse af Nederlandene, underskrev konventionen samtidig i Haag, Nederlandene, den 1. april 2003. Nederlandene havde forinden underskrevet konventionen den 1. september 1997, dvs. før Amsterdam-traktatens ikrafttræden. På underskrivelsestidspunktet fremsatte medlemsstaterne en erklæring, der er nævnt i afsnit 8.
10. Nærværende afgørelse vil gøre det muligt for medlemsstaterne at ratificere eller tiltræde konventionen i Fællesskabets interesse.
11. I overensstemmelse med den protokol om Danmarks stilling, som er knyttet til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, er Danmark ikke bundet af forordning 1347/2000 og heller ikke forpligtet til at anvende den. Som følge heraf er Danmark frit stillet med hensyn til at godkende Haagerkonventionen af 1996. Imidlertid medfører den forpligtelse til samarbejde, der er omhandlet i artikel 10 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, at de øvrige medlemsstater bør konsulteres om dette anliggende i Rådet.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at ratificere eller tiltræde konventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige (Haagerkonventionen af 1996)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 61, litra c), artikel 65, artikel 67, stk. 1, og artikel 300, stk. 2, første afsnit, og stk. 3,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁵,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet⁶, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det Europæiske Fællesskab ønsker at skabe et fælles retligt område baseret på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser.
- (2) Konventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, der blev indgået den 19. oktober 1996 som led i Haagerkonferencen om international privatret, yder et værdifuldt bidrag til børns beskyttelse på internationalt plan, og konventionens bestemmelser bør derfor anvendes snarest muligt.
- (3) Visse af konventionens artikler berører Fællesskabets afledte ret om retternes kompetence samt anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, især Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn⁷. Desuden omhandler konventionen spørgsmål, der dækkes af den kommende Rådets forordning om forældremyndighed⁸. Medlemsstaterne beholder deres kompetence inden for de

⁵ EFT L [...] af [...], s. [...].

⁶ EFT L [...] af [...], s. [...].

⁷ Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn, EFT L 160 af 30.6.2000, s. 19.

⁸ Forslag til Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældremyndighed, om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 og om ændring af forordning (EF) nr. 44/2001 for så vidt angår sager vedrørende underholdspligt, af 3.5.2002, KOM(2002) 222 endelig.

områder, der omfattes af konventionen, og som ikke berører gældende EU-ret. Fællesskabet og medlemsstaterne deler således kompetencen med hensyn til at indgå konventionen.

- (4) Ifølge konventionen kan kun suveræne stater tiltræde den. Derfor kan Fællesskabet i øjeblikket hverken ratificere eller tiltræde den.
- (5) Rådet bør derfor undtagelsesvis og på de betingelser, der fastsættes i denne afgørelse, bemyndige medlemsstaterne til at ratificere eller tiltræde konventionen i Fællesskabets interesse.
- (6) Nærværende afgørelse følger Rådets afgørelse af 19. december 2002 om bemyndigelse af medlemsstaterne til at underskrive konventionen i Fællesskabets interesse. Rådet og Kommissionen blev ved denne lejlighed enige om, at afgørelsen skulle følges af et forslag fra Kommissionen til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til at ratificere eller tiltræde konventionen i Fællesskabets interesse på et egnet tidspunkt og senest seks måneder efter vedtagelsen af afgørelsen om bemyndigelse til at underskrive.
- (7) For ikke at berøre anvendelsen af Fællesskabets regler om anerkendelse og fuldbyrdelse inden for Fællesskabet skal medlemsstaterne ifølge artikel 2 i Rådets afgørelse af 19. december 2002 fremsætte den erklæring, der er anført i bilaget, når de underskriver konventionen.
- (8) Medlemsstaterne, med undtagelse af Nederlandene, underskrev konventionen i Haag den 1. april 2003. Nederlandene havde forinden underskrevet konventionen den 1. september 1997, dvs. før Amsterdam-traktatens ikrafttrædelse. Medlemsstaterne fremsatte ved denne lejlighed den erklæring, der er anført i bilaget.
- (9) Medlemsstaterne skal også fremsætte erklæringen i bilaget, når de tiltræder konventionen.
- (10) Medlemsstaterne skal ratificere og tiltræde konventionen samtidig. Medlemsstaterne bør udveksle oplysninger om, hvor langt de er nået med ratifikationsproceduren med henblik på forberedelsen af deponeringen af deres instrumenter om ratifikation af konventionen.
- (11) Det Forenede Kongerige og Irland deltager i vedtagelsen og anvendelsen af nærværende afgørelse.
- (12) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som derfor ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Rådet bemyndiger herved medlemsstaterne til på de betingelser, der omhandles i de følgende artikler, i Fællesskabets interesse at ratificere eller tiltræde konventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, som blev indgået den 19. oktober 1996.
2. Teksten til konventionen er knyttet til denne afgørelse.
3. I denne afgørelse forstås ved "medlemsstat" alle medlemsstater med undtagelse af Danmark.

Artikel 2

Medlemsstaterne fremsætter ved ratificeringen eller tiltrædelsen af konventionen den erklæring, der er indholdt i bilaget.

Artikel 3

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at deponere instrumenterne til ratifikation eller tiltrædelse af konventionen samtidig i Kongeriget Nederlandenes udenrigsministerium inden den 1. januar 2005.
2. Medlemsstaterne aftaler inden den 1. juli 2004 med Rådet og Kommissionen den forventede dato for deponering af ratificeringsinstrumenterne. På dette grundlag fastsættes datoen og betingelserne for den samtidige deponering.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG

Medlemsstaternes erklæring, som de skal fremsætte ved ratifikationen eller tiltrædelsen af konventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige

"Ifølge konventionens artikel 23, 26 og 52 kan de kontraherende parter i et vist omfang selv fastsætte, hvilken enkel og hurtig ordning de vil anvende ved anerkendelsen og fuldbyrdelsen af domme. Der skal i henhold til fællesskabsreglerne indføres en ordning for anerkendelse og fuldbyrdelse, der er mindst lige så gunstig som konventionens regler. Derfor skal en dom afsagt af en ret i en EU-medlemsstat vedrørende et spørgsmål, der falder under konventionen, anerkendes og fuldbyrdes i⁹ ved anvendelse af de relevante EU-regler¹⁰."

⁹ Navnet på den medlemsstat, der fremsætter erklæringen.

¹⁰ Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29.5.2000 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn.